

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, vasárnap, április 24

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben hához hordva
 Egész évre 16 frt.
 Fél évre 8 „
 Negyedévre 4 „
 Egy óra helyben 1 frt 50 kr

Egyes szám ára 6 kr.

Majlenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői és kiadói szállás: főter 4-ik szám.

Kérve nem adnak vissza.

Tizenegyedik évfolyam.

A VÁLASZTÁSI TÖRVÉNY.

Minden nap közelebb segít azon időponthoz, a midőn Magyarország polgársága újra fog dönteni ez ország politikai irányja felett.

Nem akarunk ezuttal pártok mellett korteskedni, mitől már amugy is zúg az olvasó feje, hanem rá akarunk mutatni választási rendszerünk egy olyan hiányára, mely habár közös a legtöbb európai állam választási rendszerével, de annak dacára oly szerfelett lényeges bűne minden létező alkotmányos államszervezetnek, hogy helyrehozása előbb-utóbb kimaradhatatlan. E nagy hiba abban rejlik, hogy a választók akaratainak érvényesülte, egyáltalán a választók között különböző arányokban mutatkozó többség győzelmétől s az ennek következtében kifejlődő politikai harcától van feltételezve. Hogy világosabban szóljunk, egy országban létező választók politikai meggyőződése csak akkor volna a képviselőházban méltányosan és igazságosan képviselve, ha ezen választók politikai pártok szerint együttesen az egész országból összeszámíthatnának, s a mily arányban a választók tömege állana egymáshoz, azon számmal nyerne mindegyik fél képviselőt. Ha például Magyarországon minden ezer választót egy képviselő illetne meg, s a párhívek összeszámíthatnának, egyik pártnak tegyék fel 200,000, a másiknak 150,000, a harmadiknak 50,000 választója van a hazában, akkor észszerűség, jog és igazság szerint az első 200, a másodikat 150, a harmadikat 40 képviselő illetné meg az országházban s a választási rendszer csak akkor volna tökéletes, ha lehetővé tudná tenni a most említett példa szerint, hogy épen olyan arányban álljanak a parlamentben a pártok egymáshoz, mint a milyen arányban áll kün az országban hieveik, a választók száma. Csakhogy a jelenlegi választási rendszer, a mint azt alább ki fogjuk mutatni, távolról sem közelíti meg ezen igazságos óhaját, sőt könnyen megtörténhetik, hogy a parlamentben olyan párt nyeri el a többséget, a mely párt a választók között határozottan kisebbségben van.

A jelenlegi választási rendszernek egészen a véletlenségtől függő esélyei onnan származnak, hogy egy választó kerületben valamely pártnak a győzelme az ellenpárt leverésétől függ s a gyakori egyetlen szavazattól függ, hogy e, vagy ama párt nyerje el a parlamentben a képviselő-

A KELET TÁRCZÁJA.

Sic transit gloria mundi!

Nem valamely nagy hadvezérről, vagy államférfiről, nem egy tőképezéssről vagy világ szép asszonyáról szól e szomorú történet, há a szeszimrat olyan formát sejtet. A hadverekkel, politikussal szintén megesik ugyan, hogy öröknek vélt dicsőségük tetőpontjáról hanyathomlok alázuhannak s a büre- királyok vagy bál- királyok is addig, addig változhatnak nagy tőkés- ket apró pénzre, míg egyszer csak azon veszik magukat észre, hogy minden szép számításai- k vízzé változnak — de most nem rólok, hanem egy szegény paripáról akarok beszélni.

Itt görögülődik minden nap kétszer-háromszor rég ablakom alatt, összetoldott-bogzott kender hámja s a mögé akasztott kotyogós tengelyt karucza terhe által nyögve. A tengelyen egy rég kiszolgált, meghorpadt dongájú hordó áll, egykori nektáros tartalma helyett iszapos szamosvízzel tele. A felhőzren egy rongyos, ványadt képtü zsidógyerek kuczorog, keserves hangulatokkal kinalgató portékáját s nagyokat nyujtva ághogás kuszájával elkényszeredett gé- béje kiscusorodott csipő-csontjaira, oldalbordáira.

A szegény para hátulós lábait pókások, egyikük ronggyal is be van göngyölve, mert bizonytalanná vált léptei közben összefonódik a két láb s az utzálen talált patkódarab fölhor- zolja rajta a bőrt. Marját is rongydarabok vé- dik a hám fölcsereposedett bőre ellen s felszeme előtt rég elhomályosodott ez a gyönyörűséges ragyogás napvilág. Ha egy-egy házkupa előtt megállapodhatik, feje aláhordag s megnehezült és megmerevült lábait sorra nyugtatja hogy

letet s ilyenkor a kisebbségben maradt párt összes szavazata elveszett és semmi- féle képviseletet nem nyer. Ha például egyik választókerületben egy szótöbbséggel választanak egy szélbali képvise- lőt, a másik választókerületben egy- hangulag választanak meg egy kormány- párti képviselőt, akkor egyenlően van képviselve kormánypárt és szélsőbaloldal, holott a szélsőbaloldali választók száma még csak egyharmadrészt sem teszi a kormánypárti választók számának, a mint hogy ezen szám egynegyedrészt csupán egyetlen-egy képviselővel haladta túl. Ha már most a véletlenség ugy hozná, mert egészen tőle függ az, hogy az egyik ke- rületben levő szélsőbaloldali választókból két szavazó a másik kerületben volna, akkor egy szavazattöbbséggel itt is kormánypárti képviselő választatnék meg, következésképp egynegyedrészt szélbali szavazata veszett el; s ha történetesen azon kerületben, a hol egyhangulag választá- tott meg a kormánypárti, most pedig csak egy szavazattöbbséggel választott meg, akkor a két kerületet egybevéve, két szó- bíjjával fel a választóközönségnek képviselet nélkül maradt, a másik fele pe- dig, a melyet csak egy képviselő illetett volna meg, két követ által van képvisel- ve az országházban. Ezen esélyek külön- böző formában előfordulnak minden vá- lasztás alkalmával és minthogy épen sem- miféle rendszer vagy szabály ezen esé- lyek alakulásában nem létezik, világos, hogy a véletlentől függ vajjon az arra jo- gosult párt nyerje-e el a többséget az or- szágházban. Ha például 10 választókerület- ben 10.000 választó egyhangulag 10 kormánypárti képviselőt választ, másfelől 10 más választókerületben 11.000 vá- lasztó közül 100—100 szótöbbséggel 11 ellenzéki követ választatik meg, akkor ez utóbbi 11 kerületben a kisebbségben maradt kormánypárti választók száma 4.400-at tesz, a mi hozzáadva a másik kerületben levő 10.000 kormánypárti vá- lasztóhoz, összesen 14.400 kormánypárti választót tesz, összesen 10 képviselővel, míg az ellenzék csupán 6.600 választó van, s az 11 képviselőt küldött fel. Ilyen formán többséget nyerhet olyan párt, a mely a választók között még csak felét se teszi az országházban kisebbségben le- vő pártnak.

A tapasztalatban ép így ez az eset nem fordul ugyan elő, az eredmény sem épen az, a melyet itt feltűntettünk, de ha csak távolról közel jár hozzá, a sok korteskedés és a legnagyobb választási harc daczára teljesen meg lehet hami-

gazdája ismét mögé kuporodik, egy kis erőt gyűjtessen. Addig legyené magát, ha volna mivel, de farkának már csak csutakja maradt, szőrtét vagy pajkos gyerekek tépték ki mester- ségesen köttét löször-gyűrűnek, vagy a legpaj- kosabb gyerek: az idő anglicálta le. Pedig, bi- zony, jó szolgálatot tehetne e fark, a legyek sereggel zummognak fölturósodott hátán és a vékony táján. De nincs mivel eltűzni a kegyet- len elődsieket, legfőkébb a gazda, ha kosszja végével egy perczre szétrebbenti őket — csak- hogy ez orvososág még a betegségnél is rosszabb, mert egyenesen a seb középebe szur.

Föl is kapja szegény alácstegeszített fejét, nyakát s pedig oly nemes görbülettel, lekonyult füleit úgy hátraszegezve, orrlíkait úgy nekitágítva, farka-bütykét úgy megpendítve, hogy önkénytel- lenül a bütszke, lázas vért csatánán jut eszé- lbe, a mint hős urát a diadal mámorában röpi a meghajlított zászlók mögött álló harczsorok hosszában...

S talán nem is csalódunk — az elesigá- zott vén gebe miért ne lehetett volna egykor épen csatánán?

Ó is volt egykor virgonez, kecses, arany szőrtü kis esikő. Szorgos gond örködött gyerek- évei fölött — anyja szellős, tiszta istálló bütszke- sége volt s apja messze földről hozott, híres futók törzséből.

A kis urfiak örömmel hallák az új jöve- vény érkezését, engedelmet kaptak, hogy meg- látogassák saját otthonában s a nagyobb bütsz- ke-boldogan simogatta meg a ragyogó fénylő szőrt hátán, nyakán, átnyulva a korlát-fán. Az urfiak s a csikó azóta jó barátok maradtak. Egy- egy marok zab, vagy darabka kenyér, néha még egy darab cszokor is került a kis kedvenc szá- mára s mikor az urfiak a tanítóval fűvészu-jár-

sítva a nemzeti képviselet, a minthogy számokkal kimutathatólag a pártok ará- nya eddigi országgyűléseinken valóság- gal hamis volt.

Mindenesetben oly képviselőti rend- szerre van tehát szükség, mely nem egyes kerületek választási harcaitól, hanem az országban e vagy ama párt mellett levő választók számától teszi függővé, hogy a politikai pártok hány képviselővel birja- nak. Mennyivel apadna az élkeseredés és a választásokból eredő mindenféle kelle- metlenség mily nagy mértékben meg volna szüntetve, ha biztos volna bármely kisebbségben levő párt is az iránt, hogy szavazata nem vész el, minden körülmé- nyek között érvényesül az országházban.

A kérdés csak az, hogy miként le- hetne e célzt érvényesíteni? Erről azon- ban egy más alkalommal.

A budapesti kereskedelmi és iparkamarai választások ma ejtettek meg. A vá- lasztás eredményéről érdekes megjegyezni, hogy Kochmeister Frigyes br., a ki idáig irány- adó szerepet vitt a kamarában, és a gyakran Bécs felé gravitáló áramlatok képviselője volt, kisebbségben maradt. Iparos körökben örvendetesen fogadják ez eredményt; a keres- kedők azonban egyik legkiválóbb kapacitásuk- kat látják általa a kamarai vezérszerepből ki- szorítva.

A budapesti ügyvédi kamara föltérjesztést intézett a főrendiházhoz a polgári perrendtartás módosítására vonatkozó tjavaslat tárgyában, s kéri a főrendeket, hogy az igaz- ságszolgáltatásunkat compromittáló tjavaslatot ne fogadják el, mert az most is mellőzve a szó- beliséget, az írásbeliség toldás-foldásával igyek- szik perrendtartásunk 30 év óta súlyosan érzett hiányait javítani. Az pedig épen az elmúlt évti- zedek reformálói törekvései által nyújtott tapasz- talatok szerint lehetetlen, s itt csak a szóbe- liség behozatala segíthet gyökeresen. De ha főrendek mégis beboósátkoznának a tjavaslat részletes tárgyalásába, kéri a kamara, hogy a sommás perekben való képviseletésre vonatkozó 11. §-t ne a képviselőház módosítása szerint fo- gadja el, hogy t. i. a tél bírál által is képvise- lheteti magát, mert ez a zugírászatnak nyitna tág teret, — hanem a képviselőház jogtgyi bi- zottságának javaslatát vegye figyelembe, a mely az ügyvéd által való képviseletet rendeli el.

A tisztok nyugdíjának felelőse a tárczák miniszterei. A tárczák miniszterei a tárczák miniszterei. A tárczák miniszterei. A tárczák miniszterei.

tak, a méneseből szaladva vált ki Caesár, ha nevét hallá az ismerős hangon kiáltani.

Aztán iskolába került — a lo-áristokraták is csak úgy megkapják a nevelést, mint mi, kétlábú teremtményei az Urnak. Minő nyak, mi- lyen lábak s milyen tűz az ereken! Nem kel- lett náda ostor, csak egy subintás és a lovás- zinas alig birta megtartani, pedig a kapoczan jó szükre volt szorítva.

A nagyságos asszony magának szerete- volna a jó állatot, de a nagyságos ur azt mond- ta, hogy igen sok a jellem a lóban s nem asz- szony alá való. Magának tartá s mikor a turfón, vagy a pályán először megjelent rajta, Caesár- nak jobb bámolója volt, mint a nagyságos urnak.

Diadalról, diadalra ment; díjai, érmei ha- lomra nőttek, a vadász-lap arczképét közölte s fényes család-fája szigorú pontossággal volt ki- mutatva a törzs-könyvben.

A dicsőség soká, szykatlanul soká tartott. Külön lovász, takarító és inas szolgálta Caesárt. Jászla öntött vas-rácsból, válluja vörös márvány- ból, rekesze esztérgályozott karfákkal, alomja a legszebb sárga szalmából, étke a lo-dietetika szigorú szabályai szerint válogatva, adagolva és pontosan kiszolgáltatva. A leghevesebb sport-ma- nek személyes ismeretséget kötött vele, csak épen az hiányzott, hogy látogató-jegyeciket ki nem cserélték. De ha ezt nem is: látogatást akár hányzor tettek saját uri lakásán neki s Caesár mintha értette volna a fölötté folyt be- szelgetést, oly urias non chalanceszal ropogtatta hóféhár fogai között zabját, s legyezgette magát gyönyörű fark-lobogójával.

Igaz, néha nehezebb esett a sok pokróczot- tás, a kisé hosszadalmas Training, s ugy ta- vasz felé a koplalás, de fürte volna szívesen to- vább is, hanem egysezerre csak másik csillag tiltat

vegyenek, melyek oly alap létesítését czélozzák, melyből a szolgálatképtelen tisztok és katonák nyugdíja felelmelhető legyen. A tárgyalások a hadügyminiszterium által kidolgozott tervezet alapján folynak és valószínű, hogy a nyugalma- zott katonák helyzetén rövid idő alatti javításá- ra fognak vezetni.

KÜLFÖLD.

A szerb királyság kérdése. Bel- grádból írják ápril 17-ről: Szerbia királysággá emelésének eszméje nem új s 1876-ban egy pillanatra Tsernajevo tábornok által meg is va- lósított. Ez a királyság csak pár perczig tar- tott vagyis addig, míg a fejedelmet táviratilag értesítették a királyságról, ki azt ugyancsak táv- iratlag ismét fejedelemséggé degradálta. Azóta aludt a dolog. De midőn a berlini kongresszu- son Szerbia megnyerte függetlenségét s nagy területet is, újra beszélni kezdtek róla. Románia királysággá kikiáltása új tápot adott az eszmé- nek és ma — virágvasárnap ó naptár szerint — mely napon 1815-ben a rudniki polgármes- ter és későbbi fejedelem Obrenovics Milos esa- ptával a takovai templomból a törökök ellen indult, minden igaz szerb ember meg van győ- ződve, hogy Szerbiát királysággá kell emelni.

Az alkotmány módosítása nélkül azonban ez nem megy; de erről is gondoskodtak, mert a ekupsina tegnapi ülésében egyhangulag elfo- gadta az ide vágó törvényjavaslatot. Ez rövid és így szól:

I. cikkely. A szerb fejedelemség 1869. ju- nius 29-iki alkotmánya módosíttatik.

II. cikkely. E határozat hatályba lép, mi- helyt a nevezett alkotmány 131. cikkelyében előszabott föltételek teljesíttetnek.

Ezzel az alkotmánymódosítás lehetősége meg van teremtve. Sokan kitágolsolják a tervet s azt mondják: jobb lenne előbb a vitulus és csak azután a titulus.

Mindeddig hasztalanul várták a csá- szári határozat publicitóját a cseh egyetem fel- állítása tárgyában, és mint most hivatalos oldal- ról híresztelik, a publicitót végleg el is marad. Még néhány nap előtt nem voltak tisztában, hogy vajjon az egyetemi kérdés, adminisztrá- uton az illetékes legislatív mellőzésével oldassék meg. A mint hírlik, tisztán magánjogi indokok végre is reá fogják birni a kormányt, hogy a legislatív határozatát kikérje. A csehek ugyanis azt kívánják, hogy az egyetem vagyona is két- felé osztassék, a mi magában véve már nagy nehézséggel járna. és attól lehet tartani, hogy a kérdés végleges megoldást a törvény előtt fog nyerni. És ha az osztás csupán adminisztratív uton történik, a kormány azon helyzetbe jöhet, hogy a közigazgatási bíróság határozatait meg- semmisíti. Ennélfogva egy külön törvényjavas-

föl a versenyfutás terén s Caesár kora is a hin- tóslói sorsra szorítja.

Itt már több volt a nap, mint a kolbász. Unalmas dolog volt az a mindig egyarantos trab, azok a rövid sétácskák az egyik palota kapujá- ból a másikig, hazulról a színházig vagy víga- dóg és vissza s főként azok a kétségbeesetten bosszas állingálások, míg a nagyságos asszony- ra kelle ott kün az utozán, hóban-fagyban, vá- rakoznia. Takarója szép poszományos, koronás takarója sem békíthető ki e sorssal s fájdalmas visszaemlékezések közt tölté a várakozás e hosz- szu óráit.

Pedig, nem lett volna ily elégtelletlen, ha már akkor tudta volna, mi minden következik míg azután.

Bizony mi minden! A hintó után a neutit- schán majd a lócsós szekér, az eke, a bérkocsi, sőt a száraz malom.

A rohamos hanyatlás e szomorú stációi- n keresztül haladva hányszor lehetett volna alkal- ma visszavároggni, ha nem is a gyönyörű ver- seny-napok arányidejét, de legalább a bintó; vagy bár a lócsós szekér napjait! Akkor leg- alább meg volt a nehéz munka után a fedél s a széna — még most oh! minő kín, mennyi koplalás!

És milyen bánás! A régi urias szolgálat után, a durva kegyetlenkedés! És a fényes tár- saság helyét, melyhez szokva volt, most egy- magában morzsolgatni szűkös kimért szalma- törekjét, mely közé csak mutatón körül egy- egy sáteszál... S pedig míg a száraz-malom éjt-napot tartó egyhangu taposása sem volt a legrosszabb, a mire juthatott.

Még a molnár sem tartva már használha- tónak, bórere köztült alkut egy vándor nyulbőrös zsidóval nyolcz forint negyvenöt krajczáron s

Hirdetési díjak.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hi- detéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhan) der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasensto- és Vogler hirdetés közz. irodája. Goldberger A. hirdetések fe- vételi irodája Budapest Szerzítatár 3. sz.

Elváltitai csekkék

garmond sora után 25 krajczár fizetendő.

latot jeleznek, és a „Narodny Listy“ dementi- rozza a hirt, hogy a kormány a prágai női tan- szék részére az idei budgetbe felvett költséget akarná az egyetemre fordítani, és ez által azon szín alatt, hogy ezen tanszéket ez évben nem lehet felállítani, a már egyszer megszavazott összeget a képviselőház mellőzésevel a kérdé- ses czélokra használni.

Az orosz körjegyzék a nemzetközi re- volutói ügyében Haymerle bárónak átnyújtott. A „Fremdenblatt“ szerint a körjegyzék általá- nos hangon szól és előleges indítványokat nem mond, csupán felveti a kérdést, hogy vajjon egy oly értekezlet megtartása kívánatos-e vagy nem.

Baden nagyhercegségben mi- niszter változás történt, a belügyi és igazság- ügyi miniszterek visszaléptek. A belügyi tárczát a miniszterelnök, az igazságügyek vezetését a a cultus miniszter vette át. E változást első sor- ban a takarékosság okok idézték elő, de e mel- lett a lemondott belügyminiszterben a badeni liberalisták oly férfit vesztek, kit igen érzé- kenyen fognak nélkülözni.

Gambetta a tanügyi liga ülésén nagy- szabású beszédet tartott, melyekben kijelentette, hogy a népnevelésnek igen nagy politikai fel- adata van. Gambetta a nép felvilágosítását ugy jellemezte, mint tisztán democraticuss művet, mely által Franciaország végére a clericalismus igája alól fel kell szabadulni. Azon körülmény, hogy Gambetta beszédében egy német szellem- óriásnak, Götthének „Mehr Licht“ mondását idézte, mutatja, hogy Gambetta a politikai né- zetek olyan magaslatára jutott, hol a művelődés és felvilágosítás nemzetközi közjónak tekintetik.

A tunisi hadjárat megkezdett. Kü- rülből 20 ezer emberből álló francia sereg, Forgemol tábornok parancsnoksága alatt, 21-én átlépte a tunisi határt és megkezdte működését a kruhmírok ellen, azonban még nem bizonyos, hogy a francia csapatok Tabarka szigetét már elfoglalták volna. Eddig csak az tény, hogy a hajóraj, mely husvethétőn La Calleből a sziget- re vitorlázott, másnap ismét visszajött, minthogy a sziget parancsnoka a francia hajó parancs- noknak kijelentette, hogy a francia katonák kiszállása a szigeten nemzetközi vitás kérdést szül. A hajóparancsnok La Calleből újabb uta- sításokat nyerve, újlag a sziget felé hajózott, azonban előbb a megszálló katonaságot La Calleből partra tette. Ha a francia kormány Tabarka szigetét a tunisi parancsnok ellenzé- se daczára elfoglaltatta, az ellenzék minden bizi- nyára a kamarában hevesen megtámadja. Páris- ból vett hírek szerint a francia vezérek utasítva vannak, hogy ha a kruhmírok le is teszik a

három csomag masinán. De a vevő még fel tudott fedezni egy darabka életet a parában, taligába fogta s fiát a felhőzre ültetve, hor- datja vele a szamosvizet, huszonöt krajczáron hordójt.

És hordja — nyárou kehegve, fulladozva a portól; télen dideregve s nagyokat botorkáz- va a sikos uton, akárhányszor orra, térdre buk- va, hogy két-három ember kell hozza, mi me- gint talpra birják állítani, Egykor egy fűzfa- vessző subintásra kiszaladt volna a világból, most a görösös koszt csatogása csontjainhoz száradt bőréen alig tudta lépésre kényszeríteni s csak épen ha vérző, genyes sebeit éri az ütés, posz- dül föl egy-két még megmaradt csőp a régi, nemes vérnek, hogy fölkapja fejét, hogy hátra- szegzi füleit, hogy kitágul orrlukja, hogy meg- lendül farka csutakja!...

Bizony, sic transit gloria mundi!

St. Ilona, vagy Chislehurst nem csak feje- delmeknek jut osztályrészükl. ...

É-n.

A LÁMPAGYUJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Huszonötödik fejezet.

Az álom.

(Folytatás.)

— Oh Gertrud, az én lelkem is gyenge, s csúng e világ örömein, én is bűnös vagyok, mint bárki más; nehez el- szakadnom szeretted gyermekemtől.

— Oh! kedves néni, kiáltott fel Ger- trud, valamennyien emberek vagyunk, s

pestről — nagyban készülnek. Említettük, hogy valamennyi nagyobb palota és ház tűztengerben fog uszni a kivilágítás napján Budapesten. Számos bámulót csodítenek már is az előzetes munkálatok, gázosó telrakások stb. s a nagy csillag, nap, czimer, monogram stb. alakzatokat csodálattal szemléli az utcai nép. Egyik jelesebb magyar főúr eredeti gondolatra jött. A lánczhidén, a hidőnél, szemben a várakkal óriási diadalvet szándékozik emelni. Gázcsövekkel a magyar és belga czimer lesz idomítva, s a kép és az egész diadalkapu valóságos fényűzőnnel fog ragyogni a várak felé, a honnan tekintve elragadó látványt nyújtand. — A magyar rendének soha sem lesz olyan kereslete, mint a hogyan keresik ma a színházjegyeket a két díszelőadásra, s ez a körülmény ellen kizét kellett a szabóműhelyekben is, a hol fűrészelő gények gőzerővel szabják, varrják, vasalják a „legelegánsabb” — frakkokat. Biztos tudomásunk van több esetről, a hol későn meggondolkozott uraknak nyakán maradt a megrondelt frakk, mert jegyet már nem kaphattak. No de az unnepről annak idején kimérítők, bőven és legközvetlenebb forrásból gyorsan értesülünk.

— **Török Gáspár** Udvarhelymegye zollikat életének egyik tevékenyebb s derékabb munkáza, mint egy ma kapott szomorujelentésből értesülünk, e hó 20-án életének 50-ik évében meghalt. Temetése 22-én volt Kádicsfalván. Béke poraira.

— **A trónörökös** Budapestre érkezése alkalmával a nemzeti színházban Csongor és Tündét fogják előadni, melyet Paulay Ede igazgató az alkalomból egészen ufolag dolgozott színpadra. A szereplők ez alkalomra valamennyien új jelmezeket kapnak, a díszítmények szintén teljesen újak lesznek. A páholyok, a földszinti helyek legnagyobb része fölött természetesen az udvarmesteri hivatal rendelkezik, mely az udvar és kísérete számára az udvari páholyon és József főherczeg páholyán kívül hat földszinti és hat első emeleti páholyt foglal el. A trónörökös és ifjú nejét az udvari páholy feljőrájánál fogadják az intendans, a két igazgató és rendezők kíséretében, és Stefania herczegnőnek virágcsokrot nyújt át. A népszínházban Rakosi Jenő fogadják a trónörökös párt a rendezők élén, az udvari páholy külön feljőrájánál. — A kivilágításra, díszítcekre városzerte folynak az előkészületek; a vigadóit egész hálójába borítja a gázcsöveknek, nagy lépcsőházak, melybe egyenest a térről lehet majd bejárni, díszítik, csinosítgatják, a nagy termet is minden mellék-folyosójával és termével újjalakítják gondos díszítéssel. — A megyeházán, az egyetem épületén, a nemzeti kaszinó és a fürdőutczai Andrassy-palotán szintén nagyszabású kivilágítás lesz, transparentekkel, lobogókkal, lángcsillagokkal, tűzmonogrammmokkal stb. — A trónörökös pár valószínűleg meg fogja látogatni a Margitszigetet is, hol ennek következtében korábban szabadulnak meg a déli vínyéyek óvó burkaiktól, s a Margitsziget virágpompájában is előbb fog gyönyörködhetni a főváros közönsége, mint más években.

— **Bajkay**, az állásától felfüggesztett fővárosi rendőrkapitány büntülge egész botrány-kronikává női ki magát. Oly számos, és az egész kapitányságot kompromittáló panasz adatott be ellene, hogy a vizsgálat huzamosabb időt fog igénybe venni. Ez az ur valóságos tüzetet folytatt a jámbor kereskedő zaklatásával. Egyszer pl. elrendelte, hogy a Károly lakatnya épületében levő kereskedők 24 óra alatt minden tüzeltől elé kirakott czikkeit eltakarítsák. Meg is tették. De akkor más módját fundálta ki az erdemes ur az „jlesztgetés”-nek, s a kereskedők maguk közt gyűjtést rendezve, 150 frtot adtak át Bajkaynak, halgas-díj fejében. Erre csendességben voltak. Egy másik kereskedőre, valami Hernefeldre is izent, hogy 150 ftrra és elzárása ítélte, mert udvarában petroleum hordók voltak. A kereskedő megjelenven az alkaptányain, megalkudott vele 50 ftrban. „Kevés ez — mondá Bajkay — mert a pénzen hárman osztozunk.” Midőn többet kért, a kereskedő elment ügyvédjéhez, s elpanaszolta a dolgot. Az ügyvéd aztán eljárt a dologban, s az egész turpisság napfényre került. Ez csak egy pár szál az érdemes alkaptány babéraiból, sok van még.

— **Érdekes** ítéletet hozott tegnap a királyi tábla bizonyos Barna Imre nevű pénzjegyhamisító büntülgyében, a kit a fenytő tszék pénzjegyhamisítás miatt 3 évi fegyházra ítélte. Barna egy forintos hamisítványokat csinált, de azok feltűntö roszak voltak. Védője azt különbözően bangsúlyozta, s a kir. tábla kimondotta, hogy „azon pénzhamisítványok, a melyek közönséges figyelem mellett, mint ilyenek felismerhetők, nem a pénzjegyhamisítás, hanem a csalás tényállásáért állapítják meg, a mennyiben daczára a feltűnő rosz utánzatnak, mégis forgalomba bocsátattnak.” — Ezen elv alapján a pénzhamisítás vádjá alól Barnát felmentette, s csalásért 3 havi fegyházra szállította le a 3 évi fegyház büntetést.

— **Caroussel jövedelme.** A gróf Andrassy Gyulánál által rendezett caroussel nagy hasznót hozott a fűv. szeretetháznak. A kiadások levonása után 5347 frtot adott át a lelkes rendező gróné a szeretetháznak. Az összeghez felülfizetésekkel hozzájárultak József főherczeg

50 f, Eszterházy Mórész gr. 100 f. Rothschild Albert br. 40 f. Gr. Károlyi György 25 f. Gr. Nádasdy Ferenc és Zichy Irma grófnő 30—30 f. Karácsonyi Guidó grf. 35 f. Batthyányi Géza grf. és Mayláth György 3 ftrtal.

— **A tanítónők férjhez menetele** tárgyában tegnap három órai hosszú ülésen tanácskozott a fővárosi közoktatástügyi bizottság elei szakbizottsága. Anyagul szolgált az ad hoc bizottság azon véleménye, hogy az elemi tanítónők férjhez menetelek esetén a szolgáltatból elbocsátandók, s Zichy A. külön véleménye, hogy általában a tanítónők fizetése szálittassék le. A bizottság, a vélemények áthidalhatatlannak látszó elágazása miatt megállapodásra nem jutott, hanem az elnököl Alkér G. tanácsnok felkérését, hogy e nagy fontosságú kérdés újabb megvitatására az elemi albizottságot hívja össze még egy ülésre. — Érdekes, hogy e kérdés épen most került szóba a bécsi közsegélytanácsban. Valaki indítványt nyújtott be, melyben annak kimondását javasolta, hogy a férjhez menő tanítónők veszítsék el állásukat. Ez indítványt minden oldalról élesen megtámadták, s utaltak arra, hogy minő kegyetlenség volna a tanítónőket örök fértjelettségre kárhoztatni. Végre az indítványt nagy szótöbbséggel (csak egy szavazat volt mellette) elvetették. A bécsi lapok helyeslik ez eljárást.

— **Orosz menekültek Budapesten.** Tegnap írják nekünk esti 11 órakor egy hosszú négylovas társzerket ment be az újsíptól utról Budapestre. A fedett kocsiában 14-en ültek, köztük két nő, a kocsi mellett szintén 14 ember haladt. A kocsi lépésben végig ment a váczuton, a kerepesi uton és ki a köbánya felé. Az illetők orosz menekültek, sáros ruha, rövidszáru czizma és orosz kucsma volt ruházatuk. Van közöttük több intelligens ábrázatu, de az ut faramaitól megtört fiatal ember is. Vezetőjük egy szegény vándorló legény, ki, mondja a lengyel határon csatlakozott hozzájuk s ez szolgál egyzersmind tolmácsul is. Nem tagadják, hogy orosz menekültek, mert ugys észre vesszük rajtuk, de nem mondják meg honnét jöttek és hova mennek. A nagyobb városokon éjjel mennek keresztül, ne hogy feltűnést okozzanak. Vasuton nem utaznak, csak saját kocsijukon, melyre felváltva ülnek.

— **Benedek tábornaksragny.** Mint a „P. N.”-nak Grácból sürgönyzik halálán van. Alig pár napja van háta; igazgató szerrel tartják benne még az életet. Ez egykor kiváló hadvezérnek tartott vén katona éleledve élt 1867. óta Grácbn; kegyvesztetten, magányosan. Benedek 1804-ben született Magyarországon, atyja orvos volt, ki fiát már gyermekkorában a katonai pályára adta. Tizenkilenc éves korában mint alkori zászlótartó lépett ki a hadseregbe a bécsi helyi hadapródiskolából, s ott lassan, haladt föl a különböző katonai fokokon, míg 1846-ban különösen a szabadságukért harcoló lengyelek, 1848-ban pedig a hasonló szabadságharcot vívó olaszok ellen harcolta 1848—1849-ben a magyar szabadságharc leverésén munkált, tulajdon honfitársai ellen. Olaszországban a Curatone ellen intézett rohamért kapta a Maria Terézia rend nagykeresztjét, komáromi, győri és tiszamenti retrárádi alkalmával a tábornoki rangot. Csillaga még folyást emelkedőben volt, 1859-ben újra Olaszországban harcolt, hol igen megverték néhányszor, mi felett (mondják) keserű könyeket hullatott és a fővezényletet vádolta miatt. Végre 1866-ban alkalma volt neki magának a fővezényletet átvéetni a porosz-osztrák háboruban, s akkor Königrätz, Nachod és Skalitza bebizonyította, hogy ahol katonai tudomány kell, a keserű könyek mitsem használnak. Innen fogva nyugdíjaztatott.

— **A fővárosi** rablőgyilkosságról, melyet tegnap említettünk, ma a következő újabb részleteket olvassuk: Két hete mult Hayward elítélésének. Az egyik rablőgyilkos, Bális, hazatért Csurgóra s ott egy koresmában épen akkor találkoztott vele Mirkva János moóri csendbiztos, midőn ez ott egy leány társaságában mulatva, 50 frtos bankjegyet váltott. A biztos folytonosan gyanus szemmel kísérte Bális minden mozulatát s Bális István Csurgóról, hol szűltől is laknak, Velegre ment, hogy úrvérét meglátogassa. S általános meglepetésre itt megtörtént, hogy Bális egy reggel öngyilkossági szándékból egy kétfőtűt pisztolylyal magát jobb oldalán a mellborda közt meglőtte. Az eset rögtön tudomására jött a csendbiztosnak és a szolgabírónak, kik a helyszínre sietve, Bálist még életben találták. Mikor öngyilkossága okáról megkérdezték, részletesen előadta a gyilkosság lefolyását, melyet tegnapi lapunkban már közöltünk. „Nem ta áltam sehol nyugalmat, lelkitudalásaim miatt nem tudtam aludni s azért akartam magamat kivégezni,” mondá az öngyilkosságot megkísértő gyilkos, de ha már nem haltam meg, kiválom büntömet.” Bális azt diktálta jegyzőkönyvbe a szolgabírónak, hogy a gyilkosság kezzeztülvitelének értelmi szerzője nem ő, hanem Pécze Gábor. A csendbiztos a dolog iyletén megdűdása után rögtön a fővárosba jött s itt közbenjárásával Péczelt azonnal elfogadta s vasra verte a főkapitányság. Itt még egész del előtt titokban tartották Bális öngyilkossági kísérletét, nehogy a vizsgálatnak ártsanak a Pán-

ezél az említett iszonyu részleteket bevallotta. Péczelt Gábor szintén csurgói születésű, 26 éves s Csurgón szűlt s testvérese s több rokonai laknak. Magas termetű, izmos, barna ember, álla beretváltva van, kis fekete bajuszt visel. A kérdésekre hangosan s egész határozottsággal felel. Reggel, midőn a hullatéseket neki megmutatták, hogy reá ismer-e abból a meggyilkoltra, azt mondta, hogy „igen.” Mintha csak közönséges dologra kellett volna egy igenlő választ adnia. Azt állítja, hogy a testrészeket késsel vágták le a törzsről. Dr. Rózsafy Alajos a helyszínen megjelent orvos ezt csaknem bihetetlennek tartja. Erősebb eszközre kellett ezt tenniük, de Péczelt megmaradt vallomása mellett. A csendbiztos állítása szerint Bális István állapota igen veszélyes s alig marad életben. Azért nem is fogják Budapestre szállítani.

Vegyes hírek.

— **A strychnin mint házi sser.** Csodálatos esetet közöl Dr. Mosey nevű orvos a strychninról a „Pacific. med. Journ.”-ban. Egy részeges, valahányszor leitta magát, s érezte a delirium tremens közeledtét, strychnint vett be, a szerint, a mennyi whiskyt ivott. Két hét múlva, a mi alatt bőven ivott whiskyt s beállott nála a delirium tremens, bevette a kellő mennyiségű mérget s imé masnap reggel fejtájás nélkül a legtisztább öntudattal, fénylő szemekkel, ide arczszínnel kelt föl, akár a teljesen egészséges ember.

— **Botrány a templomban.** Furcsa dolog történt, mint az Italie írja, e hó 16-án Sarnoban, Olaszországban. A San Francesco templom papjai a husvéti szertartásokra egy mechanikus Krisztust szereztek be, mely a fejét mozgatta, a kezeivel gesztikulált s egyéb automatszerű mozgásokat vitt végbe. Természetesen egy csomó kíváncsi gyűlt az oltár köré, feseget és pokoli lármát csinált. Egy kanonok, a ki erősen megtermett ember, fölment most a szószekekre s tündeje teljes erejéből nyugalmat prédikált, de csak nem akart csönd lenni. A kanonok skarlátpiros lett a méregtől, lejtött a székekről, felkapta a mechanikus Krisztust s a hívők fején darabokra verte. Mikor ez a szent fegyver használhatatlanná lett, az öklehez folyamodott s véletlenül egyik kanonok-társának az alkápcsatát is kettőtörte. Mindenki menekült s szomeru jelenet következett be. A templom ajtajában az egész tömeg összeszorult s a nagy toakodásban egyik a másikat sértette meg. Több van hatvan sebesültől s ezek közül nem egy nagyon súlyosan s megérülve.

— **Nihilista** mint ezredtulajdonos a közös hadseregben, A nihilista üzemek miatt elfogott ifjabb Konstantin nagyherczeg atyját Konstantin nagyherczeget, tudvalevőleg szintén azzal gyanúsítják, hogy a nihilismus híve. A nagyherczeg, ki az orosz tengerészetnek 49 év óta főtengerésznagyja, hosszú idő óta a 18-ik osztrák gyalog ezred tulajdonosa. Bécsi körökben — írja a „Hadi lapok” — azt beszélik, hogy az udvarnál komolyan azon szándékban yannak, a nagyherczeget, mielyt az ellene megindított vizsgálat komolyabb stadiumba lép, az osztrák hadseregben viselt ezredtulajdonosi rangjától megfosztani, hasonlóan bánt el az udvar 1866-ban a porosz királyi ház azon tagjaival, kik az osztrák hadseregben ezredtulajdonosai ranggal bírtak, mely ezredek egy osztrák rendelet folytán megszűntek eddigi nevüket viselni. E rendelet oka a poroszmagyar legió szervezése s Klappa tábornok katonai rangjának a porosz király által elismerése képezte s hogy a magyar-porosz legió mintegy a porosz hadsereg kebelébe levett csapatnak tekintetett. Az osztrák ház tagjai is lemondtak a porosz hadseregben viselt rangjukról, mivel oly hadsereg tagjai nem óhajtottak lenni, melynek főhadvezénylete az 1848—49-iki forradalom egyik insurgents-vezérével azonos célokra tör.

A „KELET” magántáviratai.

(Magy. táv. ir.)

Úszküb, ápril 23. Dervis pasa Versironice melletti fényes győzelme által biztosítottá Mitrovicze salonikii vasutvonal birtokát. 400 albániai esettel. Konstantinápoly, ápril 23. A porta katonai tekintetekből nem helyesli krajevostovo-tirnovojenizagrai vasut építését. Tissov franczia követ állítólag elmozdítottatik.

Athén, ápril 23. Mavromichalis hadügyminister lemondott, mert a minister-tanács ellenzete azon javaslatát, hogy a külhatalmaknak adandó válasz kijelentse, hogy együttes jegyzéke javaslatait Görögországnak nem helyesli. Hadügyérré Valtimos ezredes kinevezetett.

Páris, ápril 23. Algirban forrongás van a muzulmánok közt. Olaszországból Tunisia fegyverek, revolverek érkeztek. A kumireknek löszert küldtek. A fegyvereket kiosztották.

Bukarest, ápril 23. A kabinet megalakult. Elnök lett Bratiano Deme-ter, Dabija közmunkaminister marad és a pénzügyet is átvészi.

Berlin, ápril 23. Az orosz kormány jegyzékben az internacionale ellen a ha-

talmaknak conferentiát ajánl, mely Britis-selben vagy Carlsbadban tartatnék.

A nihilisták új kiáltványt ragasztottak ki. Helfman Jeffé állítólag vallomást tett. Erre a nihilisták egyik főttagját elfogták.

Bern, ápril 23. A rendőrség engedelmével Helfman Jeffe kivégeztetése ellen tiltakozást ragasztottak.

Bécs, ápr. 23. A király fogadta és később meglátogatta Sándor bolgár fejedelmet. Haymerle hírszerint Szt.-István rendet kap. — A zágábi országgyűlés egyik küldöttsége Bécsben, másik Budapesten üdvözli a trónörökösöt.

Budapest, ápril 23. A képviselőház pénzügyi bizottsága mai ülésében tárgyalta és elfogadta az aranyrente conversiójára vonatkozó törvényjavaslatot.

London, ápril 23. A Times jelenti: Az április végére és május elejére tervezett nemzetközi socialista congressus nem fog megtartatni.

CSARNOK.

Apróságok Beaconsfield életéből.

A berlini királyi palota fehér termében tartott nagy díszebéd alkalmával, melyen a trónörökös elnökölt, Beaconsfield a trónörökös nejjével ült szemben, ki vele az asztalon át sokat társalgott. Ebbéd végével Beaconsfield a lakoma emlékeül néhány — a német császár és a trónörökös arczképével díszített — czukorkát akart zsebre dugni. E perczben azonban Bismarck karon fogta, hogy a theaterembe vezesse. Beaconsfield, ki ennek következtében két czukorkát elejtett, oly hangosan, hogy a körülálló diplomáták közül sokan hallották, ezeket mondá: „Azt meg kell hagyni a herczegnek, hogy senkinek sem ad semmit. Hanem aztán azt sem enged meg, hogy valaki vegyen valamit.” — Bismarck, ki csak most jött rá, hogy az angol premier-t megzavarta annakélt vállalatában, segített neki eltenni a czukorkákat, miközben mosolyogva így szolt: „Igaz, hogy nem adok semmit, de egészséges szövetségre, mint látja, mindenkor ráállok.

Hogy Disraeli mennyire méltányolta a saját jelentőségét, arról szépen tanuskodik a következő eset. Kevéssel a krími háboru kitörése előtt, midőn egy viharos parlamenti vitában a saját szabadsága és a parlament jelentősége is szóba került, Disraeli így szolt: „Talan fölösleges is kijelentem, hogy nem valószínű, mikép valaha mondják, vagy tegyek olyasmit, ami alkalmas volna csökkenteni a parlament jelentőségét a sajtóban, vagy megszorítani a sajtó hatalmát. Legnagyobb szerencsémnek tartom, hogy e ház tagja lehetek, a melyben minden érzelem és gondolatom összpontosul. A mi pedig a sajtót illeti — „I am myself a gentleman of the press” — „én magam hírlapíró vagyok és más czimert nem viselek.”

KÖZGAZDASÁG.

Kotoltatás.

A kotolni szándékozó tyukot ültessük le csendes, száraz és meleg helyre, tegyük a fészket a földre és adjunk a fészeknek oly nagyságot, hogy azt épen kitöltsse, legyen a fészek továbbá elegendőleg tágas, úgy, hogy a tojások egymás mellé helyezve, egymásnak ne támaszkodjanak, mert ellenkező esetben a tyuk könnyen elhőrhethi azokat. Az aljára a fészkeknek tegyük nedves gypet és fedjük be jól apróra vágott szalmával. A nedves gyp (pázsit) azzal az előnnyel bír, hogy a tyuknál a lázas hőséget megakadályozza, a mi közönségesen a tükéletes száraz fészkek következménye szokott lenni és a mi annyira eljoghatheti a fiakat, hogy azok nem képesek a tojásból kibújni: tudjuk továbbá azt, hogy, ha a tyuk lett [kotlani, mindig a kerítés vagy fák gyűgerei mellett, levő nedves pázsitot szemeli ki magának. Mindnyájan ismerjük ezen fészkek szilárságát és jó hatását a csibék egészségére, azért ha a természet eredményeit akarjuk felmutatni, annak eljárását a mennyire az fölünk kitelik, utánozzunk is kell. Ha pázsit nem állana rendelkezésünkre, akkor nedves, homokos föld is eléggé jól meg fog felelni a célunk. Hogy a fészkekbe szánt szalmát apróra vágjuk, azzal azt akarjuk elérni, hogy a tojások, míg a tyuk kotlik, össze ne koczanhassanak, a mi annyival is inkább biztosabb a fiakra nézve is, mert a hosszú szalmaszálak igen könnyen lábuk, szárnyuk vagy nyakukra tekerőznek és gyakran még halálukat is okozzák. Általában a faladákat nagyon melegeknek találják, és ezek annyira el vannak zárva és oly szárazak, hogy nem képesek egészséges fiakat nevelni, míg a fonott kosarak deszkabeosztásokkal igen ajánlatnak. Korántsem kételkedünk a fonadékok czélzertűségében, ha azokat ugy hamarjában mindig meg lehetne szerezni, de mi magunk részéről mindent megkísérlettünk, és semmit sem találtunk jobbnak, mint a fészket egészen a földre rakni és azt vagy kövekkel, fadarabokkal, vagy a mi épen kezünk alá kerül, körülvenni. Ha az ember egyszer az elbá-nás elveit ismeri, a legközönségesebb anyagokból is nagy sikert mutathat fel.

A mint előbb említettük a kotlós tyuknak csendes helyen kell ülnie, mert kotlás alatt nem szereti a zajt és igen könnyen összezsúrlóheti a tojásokat, ha valami rögtön nesztől megrozzon, vagy általában gyors mozulatot tesz. — Megjegyzendő még, hogy meleg időben a tojásokat egyszer napjába meleg vízel kell megfűcskendezni, sőt vannak, kik azt mondják, hogy minden éjjel ki kell azokat venni a tyuk alul és egy-két perczre meleg vízbe tenni, és aztán visszahelyezni a fészekbe. A baromfi-olnak s általában mindennek, a mivel a csibék érinkezésbe jönnek, e lehető legtisztábbnak kell lennie. Ha tetvek mutatkoznának, a carbolsavval való desinfectio szintén jó hatásal lesz.

Hetiavasári értesítés.

Braun József és fia marha-bizományi üzlete Budapesten.

A mai vásár minden tekintetben élénk hangulatban folyt le; ugyanis a mult heti árakhoz képest metermázsanaként 1 ftrtal többet jegyezhetünk.

Felhajtatott 647 drb. magyar ökör, 156 drb. magyar tehén, 17 drb. bika, 5 drb. bival, 69 drb. fejős tehén és utólagosan még 108 drb. marha hajtatott a vásárra, összesen tehát 1002 prb. hajtatott fel.

Az árak magyar ökrökért 48 ftrtól 50 ftrig, tehénkért 46 ftrtól 49 1/2 ftrig meter mázsánként.

Budapest, 1881, április hó 21.

Marha küldemény czimzendő: Braun József és fia, Budapest, Ferenczváros Sürgönyök czimzendő: Braun fia, Budapest.

Erdélyi piaci árak.

Deés, apr. 12. Egy hectoliter tisztabúza 1400, elegybúza 1120, rozs 920, árpa 450, zab 440, törökbúza 540, 100 kiló széna 360, szalma 160, 1 köbméter tűzifa 300, 1 kiló marhahús 40.

Besztercze, apr. 12. Egy hectoliter tisztabúza 900, elegybúza 780, rozs 690, árpa — zab 350, törökbúza 540, 100 kiló széna 200, szalma 80, 1 köbméter tűzifa 360, 1 kiló marhahús 36.

M.-Vásárhely, apr. 14. Egy metermázsa tisztabúza 1000, elegybúza 850, rozs 880, árpa 650, zab 250, törökbúza 470, 100 kiló széna 300, szalma 100, 1 köbméter tűzifa 450, 1 kiló marhahús 40.

K.-Fehérvár, apr. 16. Egy metermázsa tisztabúza 1170, elegybúza 1950, rozs 810, árpa — zab 720, törökbúza 420, 100 kiló széna 260, szalma 150, 1 köbméter tűzifa 420, 1 kiló marhahús 46.

A budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzéki

1881. év ápril. hó 19.

Ára 100 kilogramm Budapesten.

Buza: Bársági — ftr. kr. Tiszavidék 13. ftr. — kr. 13 ftr 40 kr. Pestvidéki 12 ftr 70 kr. 12 ftr 85 kr. Fehérmegyei 12 ftr 85 kr. 13 ftr 25 kr. Bácskai — ftr. — kr.

Magyar rozs 10 ftr. 30 kr. 10 ftr 60 kr. Takarmány 6 ftr. 70 kr. 7 ftr — kr.

Árpa: 7 ftr 55 kr. 9 ftr 75 kr. Malata 7 ftr 55 kr. 9 ftr 75 kr.

Magyar zab: 6 ftr 35 kr. 6 ftr 65 kr. Bársági — ftr — kr.

Tengeri: 5 ftr 95 kr. 6 ftr — kr. másnemi — ftr — kr. — ftr — kr.

Repce: káposzta bársági — ftr — kr. — ftr — kr. — ftr — kr.

Magyarköles: 5 ftr 65 kr. 6 ftr 10 kr.

Szokvány: buza tavaszra szállítandó 11 ftr 1 kr. 11 ftr 20 kr. Buza szept.—októberre szállítandó 10 ftr — kr. 10 ftr 10 kr. rozs tavaszra szállítandó — ftr — kr. — ftr — kr. Tengeri májusra—juniusra 5 ftr kr. 5 ftr 85 kr. Repce káposzta aug.—szeptemberre szállítandó — ftr — kr. — ftr — kr. bársági julius—agusztra szállítandó — ftr — kr. — ftr — kr.

Szesz (nyers) 100 liter százalékként 30 ftr 1/4 kr 30 ftr.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlét. 161. szám.

Kolozsvárt, vasárnap 1881. ápril. 24-én.

A NAGYRALÁTÓ

Népszimű 3 felv. Irtá: Szigeti József. Zenéjét szerzette: br. Bánffy György. (Rendező Szentgyörgyi István.)

Kezdeté 7 órakor, vége 9 után.

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

NYILTÉR.*)

Az orvosok azon személyeknek ajánlják a **huskivonatot**, a kiknek zsíros ételektől tartózkodni kell; igen ajánlják továbbá gyermekek és betegeknek a **Zab-theát** (Haferschleim) huskivonattal.

1—1

(78.)

*) E rovat alatti megjelenő cikkekért semmi felelősséget sem vállal. Szerk.

Hirdetmény.

Alólírt kir. törvényszék részéről közhírré tétetik, miszerint ifjabb Petki Ferencz részéről a királyhalmi erdők szabályozása és legelőik elkülönítése iránt a királyhalmi volt urberek ellen 1880. évi december hó 11-én jelen szám alatt beadott kereset folytán a megengedhetőség feletti nyomozások foganatosítására 1881. évi június hó 14-ik napjának délelőtti 9 órája Királyhalmi községben tárgyalás tűzött ki.

Ezen tárgyalásra érdekelt felek s jelesen alperesek azon megjegyzéssel idéztetnek meg, hogy a tárgyalásra egy közös meghatalmazottat választani kötelesek, ha pedig nem jelennek meg, ha a választást elmulasztják, vagy ha az iránt egyetértésre jönni nem tudnak, részükre ügygondnokot a tárgyaló bíróság a tárgyalást ezzel tartja meg — és hogy a kereseti példányokat a helység előjáróságnál és ezen bíróságnál megtekinthetik.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1880. január 31-én tartott üléséből

Csutak István, jegyző. **Nagy Lajos,** elnök.
(228) 2—3

Sz. 1876—1881.

Hirdetmény.

Torda városa egy városgazdai földszinti téglafalu, cserép fedelű lakházat kíván építeni, melyhez téglát, követ, cserepet, meszet és porondot a város szolgáltatja; az építkezési munkák és egyéb hozzá tartozó anyagok folyó év május 2-án délelőtti 9 órakor a tanács-házban tartandó árlejtésen vállalkozónak ki fog adatni.

Felkiáltási ár 2228 frt 12 kr.

Bánatpénz 50/0-tól, mérnöki terv és árlejtési feltételek Csongvai Domokos tanácsosnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Torda, 1881. április 19.

Korodi Imre, aljegyző. **Szigeti Sándor,** polgármester.
(227) 2—3

NYÁRI LAK.

Borbereken, Alvincz vasúti állomással szemben, egy 5 szobából, nagy konyha és éléskamrából álló, erős anyagokból épített nyaraló, májustól októberig, esetleg egész évre kiadó.

A nyaraló a szőlőhegy tövében, nagy gyümölcsös kert közepén fekszik; a kert és benn levő zuhanyfürdő, esetleg élvezeti használatra átengedtetik.

Értekezhetni Batta Bertalan urnál Alvinczen.

(230) 1—1

Vendéglő és nyári mulató helyiség.

Maros-Vásárhelytől, a Nagy Ferencz tulajdonát képező nagy-szt.-király-utcza 16. házszám alatt fekvő

vendéglő és nyári mulató helyiség

a folyó 1881-ik év április 24-ikétől kezdve egy vagy több évre is kiadó. — Értekezhetni Gombás József városi pénztárnokkal Maros-Vásárhelytől.

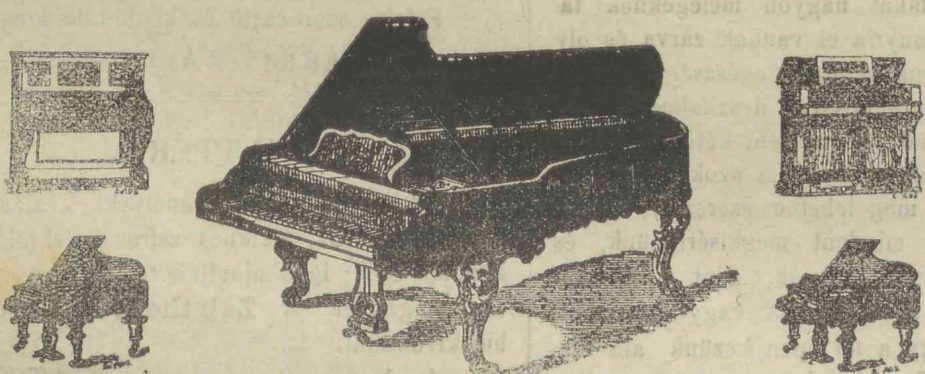
(229) 1—3

Könyv- és zenemű-raktár.

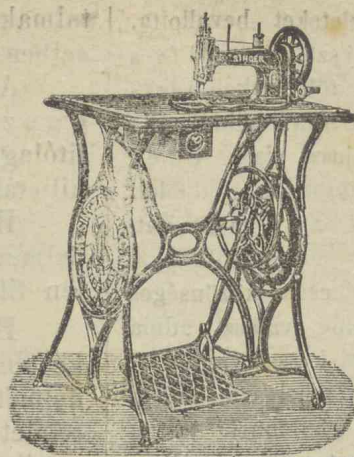
Bárhol és bárki által hirdetett bel- és külföldi könyv és zenemű, folyóirat és divatlap azonnal gyorsan és jutányosan kapható vagy megrendelhető néhány nap alatt.

a plébánia épületben a piactér templommal szembe.

(3) ZONGIORA és HARMONUM RAKTÁR. 39—*

A VILÁG ELSŐ ÉS LEGNAGYOBB VARRÓGÉPGYÁRA: THE SINGER MANUFACTURING Co. NEW-YORK

varrógépei rendkívüli munkaképességük, jószáguk s tartósságuk miatt az összes varrógépek közt, mint a legkiválóbbaknak bizonyultak be, mi nemcsak több mint három millió vevő és érdek nélküli szakértők által ismertetett el, hanem még több mint kétszáz legmagasabb érdemű, de kiválóan az évről-évre növekedő forgalom által bizonyítottatik, mely egyedül az utolsó előtti évben 431,167 varrógépre, tehát minden üzletnapban több mint 1400 darabra emelkedett.

Ezen tények hangosabban szólnak bármily ajánlásnál, s legjobb bizonyítékul szolgálnak az eredeti Singer varrógépek felülmúlhatlanságáról.

Csak úgy valódi, ha a gép a bejegyzett védjegyén kívül, a karján a teljes czéget: „The Singer Manufacturing Co.” viseli és alatt látható „Neidlinger G.” aláírással ellátott jótállási okmány (Certificate) mellékelve.

NEIDLINGER G. Kolozsvár, 5 — belközép-utcza — 5 szám.

The Singer Manufacturing Co.
NEW-YORK.

Pol.

No.

CERTIFICATE

Chief Office New-York, 34 Union Square.

We, the Undersigned, Singer Manufacturing Co. do hereby certify, that the accompanying Sewing Machine bearing above Number, is constructed in our Manufactory and shipped to our General Agent for Russia, the North and Middle of Europe, Mr. G. Neidlinger, Hamburg.

We further state, that our Machines can only be had in Russia, the North and Middle of Europe through Mr. G. Neidlinger or the Agents appointed by him.

The Singer Manufacturing Co., New-York.

G. NEIDLINGER

EDWARD CLARK, President.

Philadelphiai nemzetközi kiállítás bizottsági birálata:

Egy kiváló minőségű család, varrógép melyben a legtöbb célirányos gépészeti találmány van összpontosítva; mely találmányok a különböző részeknek pontos járát kölcsönöz; szerkezeti egyszerűség, kiviteli szilárdság s a munkák kitűnősége s az egész együttes tökéletessége.

GASKORN A. T. vezérigazgató.

HAWLEY J. R. elnök.

ASCHER MAYER titkár.

Az észak-amerikai egyesült államok század bizottsága.

K.-Monostori

PALACZK-SER.

Kapható;

**CSIKI IMRE, DIETRICH SÁMUEL,
PUSKÁS BÉLA és SOMLYAI
L. kereskedésükben Kolozsvártt.**

Ára 34 kr,

(231) 1—6

Az üress üvegek 8 krban vissza vevődnek.

A kolozsvári kereskedői kóroda és segélyző egyet f. évi április hó 24-én vasárnap d. u. 2 órakor a kereskedői társulat iskolai helyiségében

ALAKULÓ KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a kereskedő főnök és segéd urak ezennel meghívtnak

Tárgy:

Az alapszabályok bemutatása.

Alelnök választása (főnökök vagy segédek közül.)

Pénztárnok választása (főnökök közül.)

12 választmányi tag választása (fele főnökökhöz, fele segédek közül.)

Kolozsvártt 1881. április 22.

Bogdán István,

elnök.

Jámbor Gyula,

jegyző.

(232) 1—1

MAGYAR-FRANCZIA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

Alaptőke 8 millió forint aranyban.

Tekintettel a jégbiztosítás küszöbön levő idejére. bátorodik az alólírt vezérügynökség a n. é. közönséget

a jégkár elleni biztosításra

tisztelettel meghívni.

A Magyar-Franczia biztosító részvény-társaság arra törekedett, hogy időszerű javításokkal és engedményekkel a t. gazdák közönség igényeit minden irányban kielégíthesse s alólírt vezérügynöksé szíves készséggel nyújt e tekintetben felvilágosítást s elfogadja a biztosítási ajánlatokat.

A kolozsvári vezérügynökség

b-magyar-utcza Biasini-ház.